بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު

ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިޔުންގަތުން

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2022/HC-B12-02/2
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
- އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތް: ހިޝާމް އަބްދުއްސައްތާރު / ގާރޑެންނިއާގެ، ގދ. މަޑަވެލި
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ކޯޓު އަމުރު

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދު

ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބް ޙުސައިން ޒަކަރިއްޔާ

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް

ނިޔުން ތާރީޚް: 14 ޝައްވާލް 1443 / 15 މޭ 2022

ހައިކޯޓުގައި ޤަޟިއްޔާ ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚް:

25 ރަޖަބު 1443

26 ފެބްރުއަރީ 2022

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:

- ނަންބަރު: 145-J/MA/2022/449
- ނިންމި ތަން: ކްރިމިނަލް ކޯޓު
- ބާވަތް: ކޯޓު އަމުރު
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް: 21 މާރިޗު 2022
- ނިމުނު ތާރީޚް: 21 މާރިޗު 2022

- <u>ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަރީފުގެ ރައުޔު:</u> މި ރައުޔަށް ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބް ހުސައިން ޒަކަރިއްޔާ އާއި ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް ތާއީދު ކުރެއްވި.

މައްސަލައިގެ ތަޢާރަފު:

1. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2022/449 އަމުރު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން އިސްތިއުނާފު ކުރުމުން ބެލުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-B12/33 ޤަޟިއްޔާގައިވަނީ އެ އަމުރު އިޖުރާއީ ގޮތުން ކުރިއަށް ގެންދިއުން ހުއްޓުވަން ކަނޑައަޅާފައެވެ.

2. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-B12/33 ޤަޟިއްޔާ ނިމިފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް ކަމަށްބުނެ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން އެ ޤަޟިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓަށް އިސްތިއުނާފުކުރުމުން އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/SC-A/40 ޤަޟިއްޔާއިން އެ މައްސަލަ ބަލައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-B12/33 ޤަޟިއްޔާއިން ކޮށްފައިވާ ޙުކުމް ބާތިލުކޮށް، ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު)ގެ 18 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާ ބަލާފައި ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2022/449 އަމުރު މައްސޫލީ ގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ބަލައި ގޮތެއް ކަނޑައަޅަންޖެހޭ ކަމުގައި ކަނޑައަޅައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް މައްސަލަ ތަޙްވީލުކުރައްވައެވެ. މިއީ، އެގޮތުގެ މަތިން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-B12/33 ޤަޟިއްޔާގައި ހުށަހެޅުން މައްސަލަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ތަޙްވީލު ކުރުމުން ބެލުމަށް ޤަޟިއްޔާއެއް ކުރެވުނެވެ.

3. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2022/449 އަމުރު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފު ކޮށްފައިވަނީ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހެވެ (މީގެ ފަހުން "އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތް" ނުވަތަ

"ދައުލަތް" ކަމަށް ބުނެފައިވާ ފަރާތް)ގެ ފަރާތުންނެވެ. އަދި އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތަކީ ގދ. މަޑަވެލި/ ގާރޭނިންގެ، އަޙްމަދު ޢަބްދުއްސައްތާރު އެވެ.

ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2022/449 ޙުކުމް

4. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2022/449 ޙުކުމުން އަޙްމަދު ޢަބްދުއްސައްތާރުގެ މައްޗަށް ހުށަހެޅިފައިވާ ހެކިތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށްކަރިއިރު އަދި ތަޙްޤީޤު ކުރުމުގެ މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުމަށް ނިންމި ޙުއްޖަތް ބަލާއިރު މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދޭން ސަބަބުތަކެއް ކޯޓަށް މިހާރު ބަޔާންކުރަން ބަރަހައްޖަހައިގެން ފެނުމު ޤާނޫނީ ޝުކުރުވާން ސަބަބެއްކަން އެނގެން ނެތްކަމަށް ބުނެ އަޙްމަދު ޢަބްދުއްސައްތާރު ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް ޙުކުމްކޮށްފައިވެއެވެ.[1]

އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާ

5. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2022/449 ކޯޓު ޙުކުމް އެ ކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުޞޫލުތަކާއި ޚިލާފަށް ކަމަށްބުނެ، ޖިނާއީ ޕްރޮސީޖަރގެ ޤާނޫނުގެ ފަރާތުން އެ ޙުކުމް އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް 01 (އެކެއް) ނުކުތާ ފާހަގަކޮށް އެ ނުކުތާއާމެދު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވާހަކަ ދައްކާފައިވެއެވެ. އެއީ؛

5.1- ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2022/449 ކޯޓު ޙުކުމަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 60 ވަނަ މާއްދާއާއި، ޤަވާޢިދު ނަންބަރު 2021-SC-REG-01 (ޝަރީޢަތްކުރުމާބެހޭ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤަވާޢިދު)ގެ 13 ވަނަ މާއްދާއާއި، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)އާ ޚިލާފަށް ނިންމުއްވާފައިވާ އަމުރެއް ކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

[1] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2022/449 ކޯޓު ޙުކުމް

ޝަރީޢަތުން ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން

ބަންދާމެދު ގޮތެއް ކަނޑައެޅުން

6. ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހަކު ބަންދާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމަށްޓަކައި ފަނޑިޔާރެއްގެ ކުރިމައްޗަށް ހާޒިރުކުރެވޭ މީހެއްގެ ކިބައިގައި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސަބަބުތަކުގެ ތެރެއިން ސަބަބެއް ވާނަމަ އެމީހަކު ބަންދުކުރެވޭނެ ކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ.[2] ހަމައެއާއެކު ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގައި ބަންދާމެދު ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމުގައި ފަނޑިޔާރު ޢަމަލުކުރަންޖެހޭގޮތް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އެގޮތުން އެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙާލަތެއް ދުރުވެރިވާނަކަން ޤަބޫލުކުރެއްވޭހިނދު އަދި ކުށް ކުރިކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ މިންވަރަށް ހުރި ހުށަހެޅިނަމަ އެ މީހަކު ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ޝަރީޢަތުން އަމުރުކުރެވިދާނެއެވެ.[3]

7. ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ބަންދުކޮށްފައިވާ މީހަކު ބަންދުކޮށްފައިވާނީ ޤާނޫނާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތިންކަން ނުވަތަ ނޫންކަން ކަނޑައަޅައި، އެ މީހަކު އިތުރަށް ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމުގައި މައްސަލަ ބަލާ ފަނޑިޔާރު ބަލަންޖެހޭ ކަންކަން ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޝަރީފް އިބްރާހީމް ވ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް މައްސަލައިގައި ވަރަށް ތަފްސީލުކޮށް ކިޔައިދީފައިވެއެވެ.[4] އެގޮތުން:

7.1- ތުހުމަތުގައި ބަންދުކޮށްފައިވާ މީހަކު ބަންދުކޮށްފައިވާނީ ޤާނޫނާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތިންކަން ނުވަތަ ނޫންކަން ކަނޑައަޅައި، އެ މީހަކު އިތުރަށް ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމުގައި މައްސަލަ ބަލާ ފަނޑިޔާރު މައިގަނޑު ދެ ސުވާލެއްގެ ޖަވާބު ހޯދަންވާނެކަމާއި އެއީ، (1) ފަނޑިޔާރުގެ ކުރިމައްޗަށް ހާޒިރުކޮށްފައިވާ މީހާ މަތީ ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށް އޭނާ ކުރިކަމަށް ބެލެވޭ ހެކި ހުރިތޯ ނުވަތަ ނޫންކަން

---

[2] ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާ

[3] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)

[4] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/SC-A/93 (ޝަރީފް އިބްރާހީމް ވ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް) ޤަޟިއްޔާ

(2) ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންވެގެންވާ ޒާތީމިނިވަންކަން ކުރު ޒަރޫރަތެއް ވުޖޫދުވެފައިވާކަން ނުވަތަ ދޫނުކުރަން މި ސުވާލު ކަމަށާއި،

7.2- ބަންދުވުން ދެ ސުވާލުގެ ތަފްޞީލުން ފަސޭހައިން ކުރިމަތިކަން ޕްރޮސެކިއުޝަން ޖެހޭ ތުހުމަތު ކުރިމަތި ކުރުމުގެ ކުރުމަށް ހުރި ކުރިމަތިކަން ބަދަލު ހުރި ބައިތައް ނުވަތަ ދޫކުރުމަށް ޖައްސަން ބެހޭގޮތުން ކަމަށާއި، އެއީ (1) ތުހުމަތު ކުރުމުގެ ހުރި ކުރިމަތިގެ އަށްވަނަ ހައްގެ ނަމުން، (2) ތުހުމަތު ކުރުމުގެ ހުރި އެ މިހާ ކުރިމަތިން ތުހުމަތު ކުރުމަށް މިންވަރަކަށް ހުރި ހުރުމަށް ފަދަ (3) ތުހުމަތު ކުރުމުގެ ހުރި އެދިހާ ކުރިމަތިން ތުހުމަތު ކުރުމަށް މިންވަރަކަށް އެވަރުގެ ހުރި ނުތެމް ނަގަވަސް، އެ ހުރި ކުރިމަތިން ކުރުމަވަސް މިންވަރަކަށްގެ ހުރި ހުރިހާ.[5]

7.3- ތުހުމަތު ކުރުމުގެ މިންވަރަކަށް ހުރި ހުރުމަށްޖެހޭނަމަ، ނުވަތަ ތުހުމަތު ކުރުމުގެ ކުރުމަވަސް މިންވަރަކަށްގެ ހުރި ހުރިނަމަ، ދެން ފަސޭހައިން ކުރިމަތިވެގައި އަދި ސުވާލަށް ތުހުމަތު ކުރުމުގެ މިހާ އިތުރަށް ބަންދުގައި ބެހެއްޓުން ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާ ހުއްދަކުރާ ސަބަބެއް ހުރިކަން ނުވަތަ ދޫނުކުރަން ބޭނުންކަމަށެވެ.[6]

8. އިސްތިއުނާފު ކުރުވިފައިވާ ކޯޓު އަމުރަކީ ބަލާއިރު ދައުލަތުން ވެސް ފާހަގަކުރި ފަދައިން ކުރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2022/449 ކޯޓު އަމުރުގައި އަދާލަތު ޢަބްދުއްސަލާމްގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރުވާ ކުށް އަށާ ކުރިމަތިން ބޭރުގެ ހުރި ހުރިކަން ނުވަތަ ނަތީޖާކަން ބައާންކޮށްފައި ނުވެއެވެ. ހަމައެކަނި ބައާންކޮށްފައިވަނީ އަދާލަތު ޢަބްދުއްސަލާމްގެ ހުރަހެޅުވައިވާ ހުއްދަކަން ދިޔާއަށްތުރާއިރު އަދި ތަޙްޤީޤު ކުރުމުގެ މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުމަށް ނިންމި ލިޔުމަށް ބަލާއިރު މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދެވޭ ސަބަބުތަކާ ކޯޓުގެ ހުކުރު ބަންދުގައި ބަހައްޓައިގެން މުޅި ތަޙްޤީޤު ނިޔަލަށްތޯ ސަބަބެއްކަމަށް އެނގެން ނެތެވެ.[7]

5 އބދ

6 އބދ

7 އބދ

9. އެހެންކަމުން ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހާގެ ބަންދާމެދު ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމަށް ފަނޑިޔާރުގެ ކުރިމައްޗަށް ހާޒިރުކޮށް އޭނާގެ ބަންދާމެދު ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމުގައި މައްސަލަ ބަލާ ފަނޑިޔާރު ރިޢާޔަތްކުރަންޖެހޭ ކަންކަން އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނުފަދައިން ހުރިއިރު، މި މައްސަލައިގައި އަޙްސާން ޢަބްދުއްސަލާމްގެ ބަންދާމެދު ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމުގައި އެކަންކަމަށް އެއްވެސް ވަރަކަށް ރިޢާޔަތްކުރެވިފައިނުވާކަން އަޅުގަނޑު ޢަބްދުއްސަލާމު ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް އަމުރުކުރެވޭ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު އަދި އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދިފައިވާ ޝަރީޢަތުގެ އިޖުރާއަތުގެ ޤަވާޢިދާއި ޚިލާފަށް ނެރެފައިވާ އަމުރެއްކަމަށް ބަލަންޖެހޭނެއެވެ.

10. ދައުލަތުގެ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާއާއި ގުޅިގެން އިސްތިއުނާފު ހައްދަވާ ފަރާތުން ފާހަގަކުރައްވަމުން ބުނެފައިވަނީ ދައުލަތުން ފާހަގަކުރާ ފަދައިން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2022/449 ކޯޓު އަމުރު އެ ކޯޓުން ނެރުމުގައި އެފަދަ ކޯޓު އަމުރު ނެރުމުގައި ފަނޑިޔާރު ރިޢާޔަތްކުރަންޖެހޭ ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށްފައި ނުވާކަމަށާއި އެހެންކަމުން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ އެ އަމުރު ބާތިލު ކުރެއްވުމަށް އެދިވަޑައިގެން ދަންނަވާފައެވެ.

11. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތާއި އިސްތިއުނާފު ހައްދަވާ ފަރާތުގެ ވާހަކަތަކުގެ އިތުރުން ކަމާގުޅުންހުރި ޤާނޫނުތަކަށް ބެލުމުން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2022/449 ކޯޓު އަމުރު ނެރެފައިވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގައި ބަންދާމެދު ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމުގައި ފަނޑިޔާރު ޢަމަލުކުރަންޖެހޭގޮތާއި ޚިލާފުކަން އުސޫލުން ޤާނޫނީ އެ އަމުރަކީ ބާތިލު އަމުރެއްކަމަށް ކަނޑައަޅަން ޖެހެއެވެ.

ބަންދާމެދު ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމުގައި ދައްކަމުން ދާގޮތް

12. ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހާގެ ބަންދާމެދު ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި ފަނޑިޔާރުގެ ކުރިމައްޗަށް

ހާޒިރުކުރުވޭ މީހާގެ ބަންދާމެދު ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމުގެ ތެރޭގައި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހާލަތްތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް އެފަރާތް ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުކުރުމުގެ އިޙްތިޔާރު މައްސަލަ ބަލާ ފަނޑިޔާރަށް ލިބިގެންވެއެވެ.[8]

13. އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ މައްސަލައަށް ބަލާއިރު، އަޙްމަދު ޢަބްދުއްސަލާމްގެ ބަންދާމެދު ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި ކްރިމިނަލް ކޯޓުގައި ދިވެހި ފުލުހުންގެ އިދާރާއިން އެދިފައިވަނީ ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުކޮށްދިނުމަށެވެ. ނަމަވެސް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ހިނގަމުންދާ މި އިސްތިއުނާފީ ޤަޟިއްޔާގައި އަޙްމަދު ޢަބްދުއްސަލާމްގެ ބަންދުގައި ގުޅިގެން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން އެދުނީ 15 ދުވަހަށް ކަސްޓޯޑިއަލް ޖަލުގައި ބަންދުކުރުމަށެވެ. މިފަދައިން ދައުލަތުން އެދުނު ސަބަބުތަކަށް ދައުލަތުން ބުނެފައިވަނީ ޤާނޫނުގައި ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުކުރުމަށް އެދުމުގެ ފުރުސަތު އޮންނަކަމަށްވާތީ، ތަޙުޤީޤު މަރުޙަލާގައި ކުރުމުގެ ތުހުމަތުގައި ހައްޔަރުކުރުވާ މީހާ ބަންދާމެދު ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމުގައި ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުކުރަން ދިވެހި ފުލުހުންގެ އިދާރާއިން އެދުނު ނަމަވެސް އެއީ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ސްޓޭންޑެއް ނޫން ކަމަށެވެ.

14. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ސްޓޭންޑަކީ އެއީ ދިވެހި ފުލުހުންގެ އިދާރާއިން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގައި އަޙްމަދު ޢަބްދުއްސަލާމްގެ ބަންދާމެދު ގޮތެއް ކަނޑައަޅަން އެދުނުގޮތާއި ޚިލާފު އެދުމަކަށްވާއިރު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތަކުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ގޮތެއް ކަނޑައަޅާނީ ދަށުކޯޓުން ހުށަހެޅުނު މައްސަލައިގައި ހުށަހެޅި ހެކިތަކާއި، ދިފާޢުގައި އެދޭ ކަންކަން މައްސަލަތަކުން އަސާސްކޮށްގެންނެވެ.[9] އެގޮތުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން އަދި ވަކި ސްޓޭންޑެއް ގެންގުޅޭ ކަމަށްޓަކައި، ދަށުކޯޓުގައި

---

8 ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)

9 ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު)ގެ 32 ވަނަ މާއްދާ

އަޒީމް އަބްދުއްސައްތާރު ބަންދުގައި ބަހައްޓަން ދިވެހި ފުލުހުންގެ އިދާރާއިން އެދުނުގޮތް ނޫން އެހެންގޮތަކަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އެދިވަޑައިގަންނަވާކަމަށް އަރުވަން ނިންމީމެވެ.

އަޒީމް އަބްދުއްސައްތާރުގެ ބަންދާމެދު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ގޮތެއް ކަނޑައެޅުން

15. އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ މައްސަލައިގައި ދައުލަތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އެދިވަޑައިގަތީ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2022/449 ކޯޓު އަމުރު ބާޠިލުކޮށްދެއްވައި، 15 ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް އަޒީމް އަބްދުއްސައްތާރު ކަސްޓަޑީއަށް ޖަލުގައި ބަންދުކުރުމަށް އަމުރު ކޮށްދިނުމަށެވެ.

16. މިފަދައިން އަޒީމް އަބްދުއްސައްތާރު ބަންދުކުރުމާއި ގުޅިގެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ގޮތެއް ކަނޑައެޅިދާނެތޯ ނުވަތަ ނޫންތޯ ބަލާއިރު، އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ މައްސަލަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-B12/33 ފަސްޓްއިންސްޓަންސްއިން ބެލިއިރު މިހާރު އެއް ހުކުމް ބާކީވެ މިވަނީ ބަދަލުވެފައެވެ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-B12/33 ފަސްޓްއިންސްޓަންސްގެ ތަޙުޤީޤުން މި މައްސަލަ ބެލިއިރު މި މައްސަލައަކީ ޖިނާއީ މުދަލާގައި އެއް މައްސަލައެކެވެ. ނަމަވެސް 04 އޮގަސްޓް 2022 ގައި އަޒީމް އަބްދުއްސައްތާރުގެ މައްޗަށް ހުށަހަޅާ ޗާޖްޝީޓް ކޯޓުގައި ދަޢުވާ އުފުލާފައިވާކަމަށް ދައުލަތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބުނެފައިވެއެވެ. އެހެންކަމުން މިހާރު މި މައްސަލައަކީ ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި އޮތް މައްސަލައެއްކަން އެނގެއެވެ. ދެން އުފެދޭ ސުވާލަކީ ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި އޮތް މައްސަލައަކާއި ގުޅޭ އަމުރެއް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ނެރޭ ބާރުތަކުގައި ނިސްބަތުން ނަޒަރީއަކީ ކޮބައިތޯއެވެ. ކްރިމިނަލް ޕްރޮސީޖަރ ކޯޑުގެ ދަށުން ބަންދުކުރުމުގެ މާއްދާ ބައެއް ބާރުތަކުގައި، ޖަސްޓިސްގެ ޝަރީޢަތްކުރުމާ ކަންކަން އިސްލާޙު ފަރާތްތަކާ ހާޒިރުވެއެވެ. އެކަމެއްގައި ހުރި ވަސީލަތް ކުރިން ހިފެހެއްޓުން، ބިނާކުރެވިފައިވާ މިހާރު މައްސަލަ ކުރިއަށް ސާބިތުކުރުމަށް ދީ މައްސަލައާކު ކުރިން ހުރަހަކީ ހިފެހެއްޓުމުގެ އެއްވެސް ގޮތަކުން ހިފެހެއްޓުމަށް އިތުރުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ބަންދާމެދު

ގޮތެއް ކަނޑައަޅާކަމުގައިވިޔަސް، އެ ހުކުމަށް އަދުލުން ވަޒަންކުރަންޖެހޭނެއެވެ. އެހެނީ، މި މައްސަލައަކީ މިހާރު ދައުވާކޮށް ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި އޮތް މައްސަލައެއްކަމުން، މައްސަލައިގައި ލިބިފައިވާ ހުކު އެންމެ ރަނގަޅަށް ވަޒަންކުރެވޭނީ މައްސަލަ ބަލާ ފަނޑިޔާރަށްކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެކެމެވެ. ހަމައެއާއެކު، މި މައްސަލައިގައި އަޕީލް ބަދުއްސަލާމާގެ ބަންދުކުރި ގޮތުން ކަނޑައަޅައިދިނުމަށްޓަކައި މައްސަލަ ބަލާ ކޯޓަށް ހުށަހަޅައިގެން އޭނާގެ ބަންދުކުރި ގޮތުން ނިންމައިދިނުމަށް އެދުމާއި ޚާއްޞަގޮތުން އެއްވެސް ހުއްޖަތެއް ހުށަހަޅާފައެއް ނުވެއެވެ.

17. އަޕީލް ބަދުއްސަލާމާގެ ބަންދުކުރި ގޮތުން ކަނޑައެޅުމަށް ހުށަހެޅި ޑިސްޓްރިކްޓް ކޯޓު ދައުލަތުން ހުރަސްއެޅި ސަބަބުތަކަށް ބަލައިލާއިރު އަޕީލް ބަދުއްސަލާމަށް ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް ދަށުކޯޓުން ނިންމާ ގޮތުގައި އިސްތިއުނާފީ މަރުޙަލާގައި ގޮތެއް ކަނޑައެޅެންދެން އޭނާއަކީ ބަންދުގައި ހުންނަންޖެހޭ މީހެއް ނުވަތަ ނޫންކަން މި ސުވާލުގެ ޖަވާބު ނުވަތަ އެކަމާއި ގުޅިގެން އިސްތިއުނާފީ ކޯޓުން ގޮތް ކަނޑައެޅުމުގެ ކުރިން އޭނާ އިތުރަށް ބަންދުގައި ބަހައްޓައިދިނުމަށް އެހެން ކޯޓުތަކުގައި އެދުމަށް ޚާއްޞަ ގޮތުން އެއްވެސް ރަނގަޅު ނިންމުމެއްކަމަށް ދެކެވޭއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، އަޕީލް ބަދުއްސަލާމާގެ ބަންދުކުރި ގޮތް ކަނޑައަޅާ ދުވަސްވަރު ހުކުމްކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ ސަބަބު ޖެހޭ ދުވަސް ދުވަހުގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން އަޕީލް ބަދުއްސަލާމާގެ ބަންދުކުރި ގޮތް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް ޝަރީޢަތުގައި ކޯޓުތަކުން ދަށުކޯޓުން ބަންދުފުރިހަމަ ނިންމުމެވެ. އެހެނީ، މި މައްސަލައަކީ މިހާރު ދައުވާކޮށްފައިވާ މައްސަލައަކަށްކަމަށް، އެ މައްސަލައާ ދޭތެރޭ އަދާލަތު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ނުވަތަ ދަށުކޯޓުގައި ހިނގާ މައްސަލައިގައި މައްސަލަ ބަލާ ފަނޑިޔާރަށް އަދާލަތު ނުނިންމުއްވާނަމަ ބަޔާންކުރެވޭގޮތުގައި އެ އަދާލަތް ނަގައިގެން އަސާސީކޮށް ކަމެއްކަމުން، އަޕީލް ބަދުއްސަލާމާގެ ބަންދުކުރި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން މިނިވަން ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމަށް މިއާ މައްސަލައިގެ ބަލާ ފަނޑިޔާރަށް ދޫކޮށްލުން ކޮންމެހެން ވަކި ގޮތެއް އަޅުގަނޑު ނިންމާފައެވެ.

ނިންމަން ފެންނަ ގޮތް

18. އެހެންކަމުން، ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން އެގޮތުގެ މަތިން ހުރުމުން، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2022/449 އަމުރަކީ ބާތިލު އަމުރެއްކަމަށް ކަނޑައަޅަންޖެހެއެވެ. އަދި ހަމައެއާއެކު ދައުލަތުން އެދުނު ފަދައިން އަލްފާޟިލް ޢަބްދުއްސަލާމަށް 15 ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ކަސްޓަޑީއަށް ޖަލަށްލައި ބަންދުކުރުމަށް ދިވެހިރާއްޖޭ ހައިކޯޓުން ކަނޑައަޅާނީ ތަކުރާރު ޙުކުމްކުރަން ކަނޑައަޅަންޖެހެއެވެ.

ޙުކުމް:

ދެންފަހު، އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަން އެގޮތުގެމަތިން ހުރުމުން، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2022/449 އަމުރަކީ ބާތިލު އަމުރެއްކަމަށް ކަނޑައަޅުއްވާފައި، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އެދުމާއި އެއްގޮތަށް އަލްފާޟިލް / ޢަބްދުއްސަލާމް އަލްފާޟިލް އިބްތިދާއީ ޝަރީޢަތުން 15 ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ކަސްޓަޑީއަށް ޖަލަށްލައި ބަންދުކުރުމަށް ދިވެހިރާއްޖޭ ހައިކޯޓުން ކަނޑައަޅާނީ ތަކުރާރު ޙުކުމްކުރަން ކަނޑައަޅައި، މި ޤަޟިއްޔާ ބެލި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ޙުކުމްކޮށްފީމެވެ.

މި ޤަޟިއްޔާ ބެލެއި ޙުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ޙުސައިން ޒަކަރިއްޔާ — ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދު — ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް

(ރިޔާސަތު)